

Menashe and Ephraim: Concluding the Journey

בראשית פרק יב

- (א) ויאמר יקוק אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך:
 (ב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה:
 (ג) ואברכה מברכך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחת האדמה:

בראשית פרק מט

- (א) ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים:
 (ב) הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם:

בראשית פרק מח

- (א) והיה אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים:
 (ב) ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה:
 (ג) ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי:
 (ד) ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם:

(ה) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי:

(ו) ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם:

(ז) ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך

אפרת הוא בית לחם:

(ח) וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה:

(ט) ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם:

(י) ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם:

(יא) ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך:

(יב) ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה:

(יג) ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו:

(יד) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו

כי מנשה הבכור:

(טו) ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי

עד היום הזה:

(טז) המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב

בקרב הארץ:

(יז) וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש

אפרים על ראש מנשה:

(יח) ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו:

(יט) וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו

יהיה מלא הגוים:

(כ) ויברכם ביום ההוא לאמור בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים

לפני מנשה:

(כא) ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם:

(כב) ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי: פ

1 And it came to pass after these things, that someone said to Yosef: 'Behold, your father is ill.' And he took with him his two sons, Menashe and Ephraim. **2** And Yaakov was told: 'Behold, your son Yosef has come to you.' And Israel strengthened himself, and sat up on the bed. **3** And Yaakov said to Yosef: 'God Almighty appeared unto me at Luz in the land of Canaan, and blessed me, **4** And He said to me: Behold, I will make you fruitful and numerous, and I will make of you a company of nations; and will give this land to your offspring after you for an everlasting possession. **5** And now your two sons, who were born to you in the land of Egypt before my coming to you in Egypt, are mine; Ephraim and Menashe shall be mine even as Reuven and Shimon. **6** And progeny born to you after them, shall be yours; they shall be called after the name of their brothers with regard to their inheritance. **7** And as for me, when I came from Paddan, Rachel died on me in the land of Canaan on the road, when there was still some way to come unto Ephrat; and I buried her there in the way to Ephrat-- which is Beit-Lehem.'

8 And Israel beheld Yosef's sons, and said: 'Who are these?' **9** And Yosef said to his father: 'They are my sons, whom God hath given me here.' And he said: 'Bring them, I pray thee, to me, and I will bless them.'

10 Now the eyes of Israel were dim for age, he could not see. And he brought them near to him; and he kissed them, and embraced them. **11** And Israel said unto Yosef 'I had not thought to see your face; and, lo, God has shown me even your offspring.' **12** And Yosef brought them out from between his knees; and he fell down on his face to the earth. **13** And Yosef took them both, Ephraim in his right hand toward Israel's left hand, and Menashe in his left hand toward Israel's right hand, and brought them near to him. **14** And Israel stretched out his right hand, and laid it upon Ephraim's head, who was the younger, and his left hand upon Menashe's head, guiding his hands wittingly; for Menashe was the first-born. **15** And he blessed Yosef, and said: 'O God before whom my fathers Avraham and Yitzchak did walk, God who shepherds me from my inception until this day. **16** May the angel who redeems me from all evil, bless the lads; and may my name be declared upon them, and the name of my fathers Avraham and Yitzchak and may they proliferate abundantly like fish in the midst of the land.' **17** And when Yosef saw that his father was placing his right hand upon the head of Ephraim, it displeased him, and he held up his father's hand, to remove it from Ephraim's head unto Menashe's head. **18** And Yosef said to his father: 'Not so, my father, for this is the first-born; place your right hand upon his head.' **19** And his father refused, and said: 'I know it, my son, I know it; he also shall become a people, and he also shall be great; yet his younger brother shall be greater than he, and his offspring will fill the nations.' **20** And he blessed them that day, saying: 'By you shall Israel bless, saying: May God make you as Ephraim and as Menashe.' And he set Ephraim before Menashe. **21** And Israel said unto Yosef: 'Behold, I die; but God will be with you, and bring you back unto the land of your fathers. **22** And as for me, I have given you Shechem one portion more than your brothers, which I took from the hand of the Amorite with my sword and with my bow.'